Rashi on Obadiah
רש"י על עובדיה
merged
https://www.sefaria.org/Rashi_on_Obadiah
This file contains merged sections from the following text versions:
-Sefaria vocalized edition
-sefaria.org

רש"י על עובדיה

Chapter 1

Verse 1

חֲזוֹן עֹבַדְיָה. מַאי שְׁנָא עֹבַדְיָה לֶאֱדוֹם וְלֹא נִיבָא נְבוּאָה אַחֶרֶת? אָמְרוּ חֲכָמִים: עֹבַדְיָה גֵּר אֱדוֹמִי הָיָה. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: מֵהֶם וּבָהֶם אָבִיא עֲלֵיהֶם. יָבֹא עֹבַדְיָה שֶׁדָּר בֵּין שְׁנֵי רְשָׁעִים, אַחְאָב וְאִיזֶבֶל, וְלֹא לָמַד מִמַּעֲשֵׂיהֶם, וְיִפְרַע מֵעֲשָׂו הָרָשָׁע שֶׁדָּר בֵּין שְׁנֵי צַדִּיקִים, יִצְחָק וְרִבְקָה, וְלֹא לָמַד מִמַּעֲשֵׂיהֶם:

Verse 2

הִנֵּה קָטֹן נְתַתִּיךָ. כְּלַפֵּי שֶׁקָּרָאוֹ אָבִיו בֵּנוֹ הַגָּדוֹל וְאִמּוֹ בֵּנָהּ הַגָּדוֹל, אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: לְפָנַי קָטֹן הוּא. רַבּוֹתֵינוּ דָּרְשׁוּ: קָטֹן – שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם לֹא כְּתָב וְלֹא לָשׁוֹן בָּזוּי. שֶׁלֹּא הָיוּ מַעֲמִידִין מֶלֶךְ בֶּן מֶלֶךְ:

Verse 3

שַׁכְנִי בָּחֲגְוֵי סֶלַע. סוֹמֵךְ עַל מִשְׁעֶנֶת אֲבוֹתָיו אַבְרָהָם וְיִצְחָק, וְהֵם לֹא יוֹעִילוּ לוֹ. חֲגְוֵי כְּמוֹ "וְהָיְתָה אַדְמַת יְהוּדָה לְמִצְרַיִם לְחָגָא" (ישעיהו יט:יז), בריי"א בְּלַעַ"ז. וְאַל תִּתְמַהּ עַל וָי"ו שֶׁל חֲגְוֵי שֶׁהִיא כְּוָי"ו שֶׁל קְצָוֵי (תהלים סה:ו) וּכְוָי"ו שֶׁל כִּמְטַהֲרֵי (בראשית כא:יז), שֶׁאֵין יְסוֹד בַּתֵּיבָה אֶלָּא טֵי"ת וְחֵי"ת:

Verse 4

Verse 5

בָּאוּ לָךְ. עָלֶיךָ:
אֵיךְ נִדְמֵיתָה. לָמָּה נִרְדַּמְתָּה דּוֹמֶם עַד שֶׁגָּנְבוּ כָּל רְצוֹנָם:
הֲלֹא בּוֹצְרִים יַשְׁאִירוּ עוֹלֵלוֹת. וְאֵלֶּה לֹא יַשְׁאִירוּ לָךְ כְּלוּם, כִּי יַחְפְּשׂוּךָ וְיִגְלוּ וְיִדְרְשׁוּ מַצְפּוּנֶיךָ:

Verse 6

נִבְעוּ. תַּרְגּוּם יוֹנָתָן: אִיתְגַּלְיָיו, וּלְשׁוֹן אֲרָמִית נִבְעוּ נִתְבַּקְּשׁוּ, וְכֵן "אִם תִּבְעָיוּן" (ישעיהו כא:יב) בְּעָיוּ:

Verse 7

עַד הַגְּבוּל שִׁלְּחוּךָ. אוֹתָם שֶׁהִבְטַחְתָּ לְעָזְרָה בָּאוּ עִמָּךְ וְלָווּךָ עַד גְּבוּל אַרְצְךָ עַד הַסְּפָר, שֶׁשָּׁם בָּאוּ עָלֶיךָ לַמִּלְחָמָה, וּבְזֹאת הִשִּׁיאוּךָ וְהִצְלִיחוּ:
יָכְלוּ לְךָ. לְפַתּוֹתְךָ לָצֵאת וְשָׁבוּ מֵאַחֲרֶיךָ:
לַחְמְךָ יָשִׂימוּ מָזוֹר תַּחְתֶּיךָ. אַף מַאֲכָלְךָ שָׂם לְךָ אָחִיךָ יַעֲקֹב לְמָזוֹר, שֶׁנָּתַן לְךָ לֶחֶם וְנָזִיד עֲדָשִׁים וְעַל יָדוֹ בָּזִיתָ הַבְּכוֹרָה:
מָזוֹר. חֻלִּי:

Verse 8

Verse 9

וְחֹתוּ גְּבוֹרֶיךָ תֵּימָן. יֵחַתּוּ וְיִפָּחֲדוּ לָנוּס אֶל אֶרֶץ יִשְׁמָעֵאל. וְתַרְגּוּם יוֹנָתָן: וְיִתְבָּרוּ
גְּבָרָךְ יָתְבֵי אַרְעָא דְּרוֹמָא:
לְמַעַן יִכָּרֵת. כָּל אִישׁ גִּבּוֹר:
מֵהַר עֵשָׂו מְקֻטָּל. מֵרוֹב הֶרֶג שֶׁיָּבֹא עֲלֵיכֶם:

Verse 10

מֻחֲמָס אָחִיךָ יַעֲקֹב. בִּשְׁבִיל חָמָס שֶׁעָשִׂיתָ לְיַעֲקֹב:

Verse 11

בְּיוֹם עָמְדְךָ מִנֶּגֶד. שֶׁלֹּא בָאתָ לַעֲזוֹר לוֹ:
גַּם אַתָּה כְּאַחַד מֵהֶם. אַעֲלֶה אֲנִי עָלֶיךָ כְּאִלּוּ אַתָּה מִן הַבָּאִים עֲלֵיהֶם:

Verse 12

וְאַל תֵּרֶא בְּיוֹם אָחִיךָ. לֹא הָיָה לְךָ לְהַבִּיט וְלַעֲמוֹד מִנֶּגֶד:
בְּיוֹם נָכְרוֹ. בְּיוֹם הִסְגִּירוֹ בְּיַד אוֹיֵב, הוּא הַבַּבְלִיִּים. וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּשָׁאוּל "נִכַּר אֹתוֹ
אֱלֹהִים בְּיָדִי" (שמואל א כג:ז), הִסְגִּיר אוֹתוֹ בְּיָדִי:

Verse 13

וְאַל תִּשְׂלַחְנָה בְחֵילוֹ. אַל תִּשְׂלַחְנָה יָדְךָ בִּנְכָסָיו, כֵּן תִּרְגֵּם יוֹנָתָן. וּמִקְרָא קָצָר הוּא
וְצָרִיךְ לְהוֹסִיף עָלָיו יָדְךָ:

Verse 14

וְאַל תַּעֲמֹד עַל הַפֶּרֶק. מָקוֹם שֶׁהַבּוֹרְחִים יוֹצְאִים דֶּרֶךְ שָׁם לִימָלֵט, וּבִלְשׁוֹן לַעַ"ז קוֹרְאִים
אוֹתוֹ טרו"ג:

Verse 15

Verse 16

כַּאֲשֶׁר שְׁתִיתֶם עַל הַר קָדְשִׁי. כְּמָה דַּחֲדִיתוּן עַל מְחַת טוּרָא דְקוּדְשִׁי:
וְלָעוּ. כְּתַרְגּוּמוֹ: וְיִסְתַּלְעֲמוּן, לְשׁוֹן מְהוּמָה וְשִׁמָּמוֹן וְטֵרוּף דַּעַת, אישטורדישו"ן
בְּלַעַ"ז:

Verse 17

אֵת מוֹרְשֵׁיהֶם. נִכְסֵי עַמְמָיָא דַּהֲווֹ מַחְסְנִין לְהוֹן:

Verse 18

כִּי ה' דִּבֶּר. וְהֵיכָן דִּבֶּר? "וְיָרַדְתָּ מִיַּעֲקֹב וְהֶאֱבַדְתָּ שָׂרִיד וְגוֹ'" (במדבר כד:יט):

Verse 19

וְיָרְשׁוּ הַנֶּגֶב. יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִין בִּדְרוֹמָהּ שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יִירְשׁוּ אֶת הַר עֵשָׂו שֶׁהוּא
בְּמֵצַר דָּרוֹם, וּבְנֵי הַשְּׁפֵלָה יִירְשׁוּ אֶת אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְאֶת הַר אֶפְרַיִם וְאֶת הַר שֹׁמְרוֹן:

וּבִנְיָמִין אֶת הַגִּלְעָד. וּבְנֵי מְנַשֶּׁה שָׁהָיְתָה אֶרֶץ גִּלְעָד שֶׁלָּהֶם יִפְּשְׁטוּ לָהֶם מֵהַלְאָה לְגְבוּלוֹתֶיהָ
שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּמִזְרָחָה:

Verse 20

וְגָלוּת הַחֵל הַזֶּה. תִּרְגֵּם יוֹנָתָן: עַמָּא הָדֵין. הַחֵל לְשׁוֹן חַיִל, כְּמוֹ "וַיָּבֹא יְרוּשָׁלַיִם בְּחֵיל
כָּבֵד" (ישעיהו לו:ב) דִּרַבְשָׁקֵה, אֶלָּא שֶׁזֶּה חָסֵר יו"ד. וְיֵשׁ עוֹד לְפָרֵשׁ הַחֵל הַזֶּה – גָּלוּת
הַגָּיְא הַזֶּה:
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר כְּנַעֲנִים עַד צָרְפַת. גָּלוּת אֲשֶׁר הוּא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁגָּלוּ מֵעֶשֶׂרֶת הַשְּׁבָטִים
לְאֶרֶץ כְּנַעֲנִים עַד צָרְפַת:
וְגָלוּת יְרוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר בִּסְפָרַד. שֶׁהֵם מִבְּנֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר גָּלוּ לִסְפָרַד, הֵם יִירְשׁוּ אֶת עָרֵי
הַנֶּגֶב שֶׁבְּדְרוֹמָהּ שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאוֹמְרִים הַפּוֹתְרִים: צָרְפַת הוּא הַמַּלְכוּת שֶׁקּוֹרִין פרנצ"א
בְּלַעַ"ז. סְפָרַד תִּרְגֵּם יוֹנָתָן: אספמיא:

Verse 21

וְעָלוּ. שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן:
לִשְׁפֹּט אֶת הַר עֵשָׂו. לִיפָרַע מֵהַר עֵשָׂו אֲשֶׁר עָשׂוּ לְיִשְׂרָאֵל. לִשְׁפֹּט יושטיצי"ר בְּלַעַ"ז:
הַר עֵשָׂו. תַּרְגּוּם יוֹנָתָן: כַּרְכָּא רַבָּא דְּעֵשָׂו:
וְהָיְתָה לַה' הַמְּלוּכָה. לְמֶדֶךְ שֶׁאֵין מַלְכוּתוֹ שְׁלֵימָה עַד שֶׁיִּפָּרַע מֵעֲמָלֵק: